

Law instituting criminal liability of legal entities approved (Ukrainian)

July 15, 2013

1. Ухвалено закон щодо кримінальної відповідальності юридичних осіб

23 травня 2013 року Верховна Рада України прийняла в цілому проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб)» (№ 2990 від 14 травня 2013 р.) (**«Законопроект 2990»**).

Законопроектом 2990 встановлено кримінальну відповідальність юридичних осіб за вчинення певних злочинів. Зокрема, підставою для застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи є вчинення (від її імені та в інтересах) її уповноваженою особою (службовою особою юридичної особи, а також іншою особою, яка відповідно до закону, установчих документів юридичної особи чи договору має право діяти від імені юридичної особи) злочинів, відповідальність за вчинення яких передбачена такими нормами Кримінального кодексу України:

1. стаття 209: легалізація (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом;
2. стаття 306: використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів;
3. статті 3683, 3684, 369, 3692: підкуп службової особи юридичної особи приватного права, підкуп особи, яка надає публічні послуги, пропозиція або надання неправомірної вигоди службовій особі та зловживання впливом;
4. статті 258-2585: терористичний акт, втягнення у вчинення терористичного акту, публічні заклики до його здійснення, створення терористичної групи або терористичної організації, сприяння вчиненню терористичного акту, фінансування тероризму.

Злочини, передбачені статтями 209, 306, частиною першою і другою статті 3683, частиною першою і другою статті 3684, статтями 369, 3692 Кримінального кодексу визнаються вчиненими в інтересах юридичної особи, якщо вони спрямовані на отримання нею неправомірної вигоди або створення умов для отримання такої вигоди, а так само на ухилення від передбаченої законом відповідальності.

Заходи кримінально-правового характеру можуть бути застосовані судом до будь-якого підприємства, установи чи організації, крім державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, організацій, створених ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а також міжнародних організацій.

До юридичних осіб можуть застосовуватися такі заходи кримінально-правового характеру:

1. штраф у розмірі від 5 до 75 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [від 85 000 до 1 275 000 грн.]. Розмір штрафу обмежено в залежності від ступеня тяжкості злочину;
2. конфіскація майна юридичної особи на користь держави;
3. ліквідація юридичної особи (у разі вчинення злочинів, передбачених статтями 258-2585 ККУ).

Законопроектом 2990 також внесено зміни до Кримінально-процесуального кодексу України, якими визначено порядок проведення кримінального провадження відносно юридичної особи.

Законопроект 2990 набуде чинності після його підписання Президентом України та офіційного оприлюднення.

2. Ухвалено зміни до Закону України «Про захист персональних даних»

14 травня 2013 року Верховна Рада України прийняла в цілому проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи захисту персональних даних» (№ 2836 від 17 квітня 2013 р.) («**Законопроект 2836**»).

Законопроектом 2836 внесено зміни до Закону України «Про захист персональних даних», Кодексу України про адміністративні правопорушення, а також Закону України «Про ратифікацію Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних стосовно органів нагляду та транскордонних потоків даних», відповідно до яких Уповноважений Верховної Ради із прав людини (омбудсмен) визначається уповноваженим органом у сфері захисту персональних даних.

Законопроектом 2836 також скасовується обов'язкова реєстрація баз персональних даних, однак на заміну запроваджується обов'язок повідомляти омбудсмена про обробку персональних даних, яка становить особливий ризик для прав і свобод суб'єктів персональних даних.

Законопроектом 2836 омбудсмен наділяється повноваженнями щодо здійснення регулювання та контролю за додержанням законодавства про захист персональних даних, зокрема:

- проведення планових і позапланових виїзних і безвиїзних, перевірок володільців та/або розпорядників персональних даних;
- надання рекомендації щодо практичного застосування законодавства про захист персональних даних;
- внесення пропозицій щодо прийняття або внесення змін до нормативно-правових актів з питань захисту персональних даних;
- затвердження нормативно-правових актів у сфері захисту персональних даних у випадках, передбачених Законом України «Про захист персональних даних»;
- здійснення моніторингу нових практик, тенденцій та технологій захисту персональних даних;
- узгодження проектів кодексів поведінки у сфері захисту персональних даних за зверненням професійних, самоврядних та інших громадських об'єднань чи юридичних осіб;
- складання протоколів про притягнення до адміністративної відповідальності та направлення їх до суду у випадках, передбачених Законом України «Про захист персональних даних».

Законопроект передбачає, що він вступає в силу з 01 січня 2014 року.

Законопроект 2836 набуде чинності після його підписання Президентом України та офіційного оприлюднення.

3. Ухвалено низку антикорупційних законів

Вступив у дію Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією» (№ 221-VII від 18 квітня 2013 року) («**Закон 221**».)

Закон 221 вносить низку принципових змін до Кодексу про адміністративні правопорушення України, Кримінальний кодекс і Кримінальний процесуальний кодекс. Крім цього, ним змінюється адміністративна відповідальність за отримання «неправомірної вигоди» і встановлюється кримінальна відповідальність за сам факт прийняття пропозиції, обіцянки або одержання «неправомірної вигоди» службовою особою. Під «неправомірною вигодою» визначаються "грошові кошти, що перевищують половину неоподаткованого мінімуму доходів громадян» [8,5 грн.].

В залежності від розміру отриманої «неправомірної вигоди», повторності отримання такої вигоди або отримання її за попередньою змовою осіб або вчинене службовою особою, яка займає відповідальне становище, встановлюється кримінальна відповідальність, яка може бути у формі штрафу, позбавлення волі на строк від 8 до 12 років з конфіскацією майна і заборобою займатися певною діяльністю на строк до 3 років.

Законом 221 також передбачаються випадки, коли особа, яка пропонувала або надала «неправомірну вигоду», звільняється від кримінальної відповідальності.

Вступив у дію Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації державної антикорупційної політики» (№ 224-VII від 14 травня 2013 року) («**Закон 224**»).

Закон 224 вносить зміни у статтю 36 Кодексу законів про працю і дозволяє розірвання трудового договору з працівником підприємства (незалежно від форми власності) на підставі набрання законної сили судового рішення, відповідно до якого працівника притягнуто до відповідальності за корупційне правопорушення, пов'язане з порушенням обмежень, передбачених ст. 6 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції»;

Законом 224 передбачається, що особа, яка повідомила про факти корупції, здійснені іншими особами, не може бути звільнена чи примушена до звільнення, притягнута до дисциплінарної відповідальності чи піддана з боку керівника або роботодавця іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці тощо) у зв'язку з повідомленням нею про порушення вимог закону іншою особою. Крім цього, відомості про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень, заносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України (стосовно виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України) (№ 222-VII від 18 квітня 2013 року) («**Закон 222**»)) набуде чинності 16 грудня 2013 р. Законом 222 вноситься до Кримінального кодексу ст. 96-1, яка передбачає застосування "спеціальної конфіскації", тобто вилучення в примусовому порядку за рішенням суду на користь держави грошей, цінностей та іншого майна, отриманого незаконним шляхом.

Your Key Contacts

Volodymyr Monastyrskyy

Partner, Kyiv

D +380 44 494 4774

volodymyr.monastyrskyy@dentons.com